

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БЕРДЯНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Бердянського державного
педагогічного університету

від «26» травня 2016 року
(протокол № 14)

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
Спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та, страхування

**Бердянськ
2016 рік**

Розробники: к.ю.н., доцент Каменський Д.В., д.ю.н., професор Фролов Ю.М.

Обговорено та рекомендовано методичною радою Бердянського державного педагогічного університету “18” травня 2016 року, протокол № 8

Пояснювальна записка

Програма вибіркової навчальної дисципліни Господарське право складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня *бакалавр*, галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Предметом навчальної дисципліни є дослідження господарських правовідносин, що виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Господарське право» поглиблює та конкретизує знання студентів, здобуті в процесі вивчення дисциплін "Правознавство", «Економіка підприємства», «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Бюджетна система» з акцентом на проблематику правового регулювання економічних процесів і тісно пов'язана з навчальною дисципліною «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання». Здобуті студентами знання за результатами вивчення даних дисциплін є передумовою напрацювання бакалаврами практичних навичок в частині правового регулювання організації фінансового менеджменту.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Метою опанування дисципліни «Господарське право» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо загальної правової культури фахівців з фінансів, системному опануванню основних положень Господарського права України, формуванню комплексних теоретичних знань та практичних навичок оперування господарсько-правовим інструментарієм.*

1.2. *Основними завданнями дисципліни «Господарське право» є:*

- вивчення дисципліни, що полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання на практиці;
- ознайомлення з предметом, джерелами, та суб'єктами, нормами господарського права України;
- опанування найважливіших категорій та положень науки господарського права, основних принципів та форм організації та здійснення господарської діяльності;
- детальне вивчення положень чинного господарського законодавства України, що регулює суспільні та похідні від них відносини в сфері господарювання, господарсько-виробничі, організаційно-господарські та внутрішньогосподарські відносини, майнові та інші відносини, що виникають між суб'єктами господарювання при безпосередньому здійсненні господарської діяльності, відносини з нагляду та контролю за господарською діяльністю, з розгляду господарських спорів та інші,

вміння працювати з нормативними актами, навчити вірно складати документи, пов'язані із здійсненням господарської діяльності (в тому числі реєстраційні картки, заяви про отримання ліцензії, господарські договори тощо);

- набуття навичок в користуванні відповідними нормативними актами та застосовувати їх при вирішенні конкретних правових питань, уміти вирішувати конкретні практичні завдання, пов'язані з застосуванням норм господарського права, слідкувати за змінами в чинному законодавстві України.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти *повинні* *набути таких компетентостей:*

Загальні

Системні:

Здатність діяти з позицій соціальної відповідальності, займати активну громадянську позицію.

Спеціальні (фахові, предметні)

Технічна функція:

Здатність розуміти принципи і норми права та використовувати їх у професійній діяльності.

Та демонструвати такі результати навчання:

Володіти методами та вміти застосовувати інструментарій з регулювання діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Володіти навичками самостійної роботи або роботи в групі, вміти отримувати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.

Розуміти професійні вимоги до спеціальності та застосовувати їх з метою забезпечення сталого розвитку національної економіки та зміцнення України як демократичної, соціальної, правової держави.

Володіти навичками самонавчання з метою продовження професійного розвитку.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин (3 кредита ЄКТС).

Зміст дисципліни

ТЕМА 1. «Поняття господарського права та господарської діяльності»

Поняття господарського права, його предмет та методи. Умови та межі здійснення господарської діяльності. Місце господарського права в системі права України.

Господарське право як галузь права та галузь законодавства. Специфіка приватноправового та публічно-правового регулювання господарської діяльності. Особливості проведення державою регуляторної політики в сфері господарської діяльності.

Господарське право як наука та навчальна дисципліна.

Принципи господарського права. Принцип цілеспрямованого впливу. принцип рівності суб'єктів господарських правовідносин. Принцип економічної свободи і заохочення підприємницької поведінки господарських організацій. Принцип заохочення добросовісної конкуренції і захисту від монополізму і недобросовісної конкуренції. Принцип законності. Принцип недоторканності власності. Принцип свободи договору та інші.

Функції господарського права.

Система господарського права. Загальна та особлива частина.

Джерела господарського права та їх класифікація. Конституція України як джерело господарського права. Міжнародні угоди як джерело господарського права. Цивільний та Господарський кодекси України як джерела господарського права та їх співвідношення. Закони України як джерела господарського права та їх класифікація. Укази Президента України з економічних питань. Акти Кабінету Міністрів України, міністерств та відомств.

Акти органів місцевого самоврядування. Локальні нормативні акти та їх види. Місце договору у регулюванні господарських відносин. Звичай ділового обороту як джерело господарського права. Застосування аналогії для регулювання господарських відносин.

Поняття, ознаки та види господарської діяльності. Господарська комерційна діяльність (підприємництво). Некомерційна господарська діяльність. Співвідношення підприємницької та некомерційної господарської діяльності. Види господарської діяльності залежно від сфери національної економіки. Види господарської діяльності залежно від сфери здійснення господарської діяльності. Види господарської діяльності залежно від ринку, національної приналежності суб'єкта господарювання.

Підприємницька діяльність: поняття, ознаки та принципи. Види підприємницької діяльності та підстави для їх поділу.

ТЕМА 2. «Господарські правовідносини».

Поняття, ознаки та види господарських правовідносин. Зміст та елементи господарських правовідносин. Підстави виникнення господарських

правовідносин.

Об'єкти господарських правовідносин, їх види та особливості. Особливості речей, як об'єктів господарських правовідносин. Цілісний майновий комплекс (підприємство) як об'єкт господарських правовідносин. Особливості робіт та послуг як об'єктів господарських правовідносин. Об'єкти права інтелектуальної власності як об'єкти господарських правовідносин. Інші види об'єктів господарських правовідносин.

Суб'єкти господарських правовідносин та їх види. Особи, що створюють юридичну особу як учасники відносин у сфері господарювання.

Поняття та види суб'єктів господарювання. Права та обов'язки суб'єктів господарювання. Гарантії прав суб'єктів господарювання. Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарювання. Господарська правоздатність фізичних осіб-підприємців та її відмінність від цивільної правоздатності. Надання повної цивільної дієздатності (емансипація). Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю. Господарська дієздатність фізичних осіб-підприємців. Юридичні особи як суб'єкти господарювання. Правоздатність юридичних осіб. Загальна та спеціальна правоздатність юридичних осіб. Дієздатність юридичних осіб. Управління діяльністю юридичної особи. Відповідальність юридичних осіб. Відокремлені підрозділи юридичних осіб.

ТЕМА 3. «Створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації»

Порядки та стадії створення юридичних осіб. Попередні дії щодо утворення суб'єкту господарювання, випадки проведення, види та юридичне значення. Правовий режим угод, що були вчинені до державної реєстрації суб'єкту господарювання. Державна реєстрація суб'єктів господарювання.

Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання. Види реєстраційних дій. Державні органи, що здійснюють державну реєстрацію суб'єктів господарювання. Правовий статус державного реєстратора. Місце проведення державної реєстрації та порядок його визначення стосовно фізичних та юридичних осіб.

Документи, що подаються для проведення реєстраційних дій. Порядок та способи подання документів. Порядок розгляду поданих документів. Залишення документів без розгляду. Відмова в проведенні державної реєстрації. Дії щодо державної реєстрації підприємців.

Єдиний державний реєстр. Відомості що містяться у Єдиному державному реєстрі та їх правовий режим. Порядок надання відомостей з Єдиного державного реєстру. Публікація відомостей Єдиного державного реєстру. Реєстраційна справа, поняття, склад документів щодо неї залучаються. Порядок отримання документів реєстраційної справи.

Дії, що пов'язуються з державною реєстрацією суб'єкту господарювання, їх види та юридичне значення. Реєстрація у податковому

органі. Отримання дозволу на виготовлення печатки та штампу. Відкриття рахунку в установі банку.

ТЕМА 4. «Ліцензування господарської діяльності»

Поняття та ознаки ліцензування. Принципи ліцензування. Суб'єкти ліцензування. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Поняття та правове значення ліцензійних умов.

Поняття ліцензії, її зміст та порядок отримання. Оформлення та перелік документів, що подаються для отримання ліцензії. Порядок прийняття заяви про отримання ліцензії до розгляду та підстави залишення її без розгляду. Розгляд заяви про отримання ліцензії, відмова у видачі ліцензії. Прийняття рішення про видачу ліцензії. Плата за видачу ліцензії.

Поняття анулювання ліцензії, його види, підстави, порядок.

Поняття ліцензійна справа, її зміст.

Порядок користування ліцензією. Переоформлення ліцензії.

Нагляд, контроль у сфері ліцензування. Контроль за наявністю ліцензії. Контроль за дотриманням ліцензіатом ліцензійних умов. Перевірки ліцензіата, їх види та порядок проведення. Відповідальність за порушення законодавства у сфері ліцензування під час провадження господарської діяльності (адміністративна, матеріальна та дисциплінарна відповідальність).

ТЕМА 5. «Правове становище господарських товариств»

Поняття, ознаки та види господарських товариств. Локальні нормативні акти господарських товариств, їх види та юридичне значення. Установчі документи господарських товариств та їх зміст. Види учасників господарських товариств, їх права та обов'язки. Обмеження щодо участі у господарському товаристві, які встановлені для фізичних та юридичних осіб.

Правовий режим майна господарських товариств. Правовий режим внесків учасників. Статутний (складений) капітал господарського товариства та загальні положення щодо порядку його зміни. Загальні засади управління діяльністю господарських товариств.

Поняття, ознаки та види акціонерного товариства. Установчі документи акціонерного товариства та їх зміст. Права та обов'язки акціонерів щодо управління діяльністю товариства та порядок їх реалізації.

Порядок створення акціонерного товариства. Підготовчі дії щодо створення акціонерного товариства. Поняття та види акцій, порядок та строки їх розповсюдження. Реєстрація інформації про випуск акцій. Звіт про наслідки підписки на акції. Проведення установчих зборів акціонерного товариства.

Майно акціонерного товариства. Статутний капітал акціонерного товариства, його розмір, порядок формування. Умови, форми та порядок збільшення та зменшення статутного капіталу акціонерного товариства.

Управління діяльністю акціонерного товариства. Вищий орган акціонерного товариства, його компетенція, правомочність та порядок скликання. Виконавчий орган акціонерного товариства, його склад та компетенція. Наглядова рада акціонерного товариства, її компетенція та склад. Ревізійна комісія акціонерного товариства, її компетенція та склад.

Поняття та ознаки товариства з обмеженою відповідальністю. Статут товариства з обмеженою відповідальністю. Учасники товариства з обмеженою відповідальністю, їх кількість, права та обов'язки. Поняття та особливості корпоративного договору. Безвідклична довіреність з корпоративних прав. Обмеження у товаристві з обмеженою відповідальністю. Припинення учасника у товаристві з обмеженою відповідальністю. правонаступництво у товаристві з обмеженою відповідальністю.

Створення та припинення товариства з обмеженою відповідальністю. Розмір статутного капіталу товариства та порядок його зміни (збільшення або зменшення). Вклади учасників товариства: поняття, порядок внесення, прострочення внесення вкладу. Особливості звернення стягнення на частку учасника товариства.

Управління діяльністю товариства з обмеженою відповідальністю. Вищий орган товариства з обмеженою відповідальністю, склад, компетенція та порядок прийняття ним рішень. Особливості прийняття рішень шляхом заочного голосування. Виконавчий та контролюючий органи товариства, їх склад та компетенція. Поняття та особливості товариства з додатковою відповідальністю. Зміст статуту товариства з додатковою відповідальністю.

Поняття та ознаки повного товариства. Установчий договір повного товариства. Учасники повного товариства, їх кількість та обмеження щодо них. Права та обов'язки учасників повного товариства. Майно повного товариства.

Порядок управління діяльністю повного товариства. Порядок реалізації права на управління діяльністю повного товариства. Припинення учасника повного товариства. Особливості ліквідації повного товариства.

Поняття та ознаки командитного товариства. Установчий договір командитного товариства. Учасники командитного товариства, їх види та кількість. Права та обов'язки повних учасників командитного товариства. Права та обов'язки вкладників командитного товариства. Майно командитного товариства. Управління командитним товариством. Особливості припинення командитного товариства.

ТЕМА 6. «Правове становище виробничих кооперативів»

Поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу. Законодавство про кооперацію та його особливості. Загальні умови створення виробничого кооперативу. Статут виробничого кооперативу та його зміст. Особливості створення та припинення виробничого кооперативу. Членство у виробничому кооперативі. Права та обов'язки його членів.

Правовий режим майна виробничого кооперативу. Власність виробничого кооперативу. Правовий режим паю та його відмінність від правового режиму внеску до майна господарського товариства. Земля, як майно виробничого кооперативу.

Управління виробничим кооперативом. Права та обов'язки загальних зборів. Повноваження правління. Виконавчий директор та особливості його участі в управлінні. Спостережна рада. Ревізійна комісія.

ТЕМА 7. «Правове становище підприємств та їх об'єднань»

Поняття підприємства як організаційної форми господарювання його види та організаційні форми. Підприємство як суб'єкт права. Майно підприємства. Речові права, на яких підприємство володіє майном. Право господарського відання та право оперативного управління як майнова основа діяльності підприємств. Права та обов'язки підприємств. Організаційна структура та порядок управління підприємством. Повноваження власника підприємства та трудового колективу. Правовий статус керівника підприємства. Господарські відносини підприємства з іншими суб'єктами господарської діяльності.

Поняття та ознаки приватного підприємства. Види приватних підприємств. Особливості правового становища фермерського господарства. Поняття та ознаки комунального підприємства. Комунальні унітарні підприємства. Поняття та ознаки державного підприємства. Державне унітарне підприємство. Державне комерційне підприємство та особливості його діяльності. Правове становище казенного підприємства. Підприємство, що діє на колективній формі власності. Підприємства громадських та релігійних організацій.

Поняття та види об'єднань підприємств. Господарське об'єднання, державне господарське об'єднання, комунальне господарське об'єднання. Організаційно-правові форми об'єднань підприємств та їх види. Асоціація, корпорація, консорціум, концерн, особливості їх правового становища. Асоційовані підприємства. Види залежності між асоційованими підприємствами – проста та вирішальна. Правове становище холдингової компанії. Управління об'єднанням підприємств. Майнові відносини учасників у об'єднанні підприємств. Вихід зі складу учасників об'єднання. Припинення діяльності об'єднання підприємств.

ТЕМА 8. «Загальна характеристика припинення господарської діяльності. Реорганізація та ліквідація суб'єктів господарювання»

Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання. Особливості припинення господарювання за власною ініціативою суб'єкта господарювання. Припинення господарської діяльності за рішення судових органів. Особливості припинення окремих категорій суб'єктів господарювання.

Способи і форми припинення господарської діяльності. Добровільне та примусове припинення діяльності суб'єктів господарювання. Ліквідація та реорганізація як форми припинення суб'єктів господарювання. Види реорганізації та правові наслідки їх застосування.

Поняття та види ліквідації. Підстави для ліквідації. Правові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання.

ТЕМА 9. «Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством»

Поняття банкрутства, його ознаки та правове значення. Правові системи банкрутства (ліквідаційна та санаційна). Суб'єкти банкрутства. Правове становище боржника та кредитора у справах про банкрутство.

Проведення у справах про банкрутство. Підготовче засідання господарського суду у справі про банкрутство, мета, зміст та наслідки. Попереднє засідання господарського суду у справі про банкрутство, мета, зміст та наслідки. Поняття судових процедур. Порядок розпорядження майном боржника. Порядок призначення розпорядника майном боржника його права та функції.

Санація боржника: поняття, форми, умови та строки. Порядок призначення керуючого санацією та звільнення його від виконання функцій. Права та обов'язки керуючого санацією. Звіт керуючого санацією. Поняття мирової угоди, порядок її укладення, зміст та наслідки невиконання.

Ліквідаційна процедура, порядок призначення ліквідатора та створення ліквідаційної комісії. Порядок та строки ліквідаційної процедури. Черговість задоволення претензій кредиторів при банкрутстві.

ТЕМА 10. «Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції»

Поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції та обмеження монополістичної діяльності. Поняття економічної конкуренції та монополізації. Розвиток та система законодавства про захист економічної конкуренції. Антимонопольний комітет та його компетенція.

Монопольне становище та порядок його визначення. Зловживання монопольним становищем. Поняття та види дій, що визнаються антиконкурентними. Антиконкурентні дії суб'єктів господарювання. Контроль за концентрацією суб'єктів господарювання. Дії, що не визнаються концентрацією суб'єктів господарювання. Антиконкурентні дії органів влади, управління та контролю.

Недобросовісна конкуренція, поняття та види дій, які її складають. Неправомірне використання ділової репутації. Створення перешкод господарюючим суб'єктам (підприємцям) у процесі конкуренції і досягнення неправомірних переваг в конкуренції. Неправомірне збирання, розголошення

і використання комерційної таємниці. Організаційно-правові методи боротьби з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідальність за порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

ТЕМА 11. «Захист прав споживачів»

Поняття, види прав споживачів та їх захист. Державний захист прав споживачів та повноваження органів державної влади. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо захисту прав споживачів. Громадські організації споживачів та їх права.

Гарантійні зобов'язання додержання прав споживачів. Права споживача в разі придбання ним товару неналежної якості та його обмін на товар належної якості. Права споживача у разі порушення виконавцем умов договору про виконання робіт та надання послуг. Право споживача на безпеку товарів (робіт, послуг). Право споживача на інформацію про товари (роботи, послуги). Права споживача у сфері торговельного та інших видів обслуговування.

Відповідальність за порушення законодавства про захист прав споживачів. Майнова відповідальність за шкоду, заподіяну товарами (роботами, послугами) неналежної якості.

ТЕМА 12. «Загальна характеристика господарських зобов'язань»

Поняття та підстави виникнення господарських зобов'язань. Види господарських зобов'язань. Об'єкти господарських зобов'язань. Майново-господарські зобов'язання. Організаційно-господарські зобов'язання. Соціально-комунальні зобов'язання суб'єктів господарювання. Публічні зобов'язання суб'єктів господарювання.

Поняття та ознаки господарського договору. Види господарських договорів, їх характеристика. Правове становище сторін в господарському договорі. Зміст та форма господарського договору. Вимоги щодо укладання господарських договорів. Особливості укладання окремих категорій господарських договорів. Способи забезпечення належного виконання господарських договорів. Виконання господарських договорів. Припинення договірних господарських зобов'язань.

Відповідальність за невиконання, неналежне виконання договірних зобов'язань.

ТЕМА № 13. «Особливості господарських договорів про передачу майна у власність та користування»

Правове забезпечення укладання та виконання договору поставки. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором, їх

права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору.

Правове забезпечення укладання та виконання договору контрактації. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору.

Правове забезпечення укладання та виконання договору енергопостачання. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором, їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору.

Оренда в сфері господарювання. Договір оренди та його правова характеристика. Особливості оренди державного та комунального майна. Правове забезпечення укладання та виконання договору лізингу. Поняття, види, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором та їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору.

ТЕМА № 14. «Особливості господарських договорів про виконання робіт та надання послуг»

Правове забезпечення укладання та виконання договору підряду на капітальне будівництво. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором та їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору.

Правове забезпечення укладання та виконання договору перевезення. Поняття, загальна характеристика, істотні умови, сторони за договором та їх права та обов'язки. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання договору.

Комерційне посередництво у сфері господарювання. Порядок укладання та припинення агентського договору. Особливості предмету агентського договору. Правове становище сторін за агентським договором.

ТЕМА № 15. «Правове регулювання торговельної діяльності»

Поняття та ознаки торговельної діяльності. Суб'єкти торговельної діяльності та вимоги до них. Перелік документів, необхідних для заняття торговельною діяльністю. Система торговельних правочинів. Торговельне посередництво.

Система нормативно-правових актів які забезпечують публічний порядок здійснення торговельної діяльності. Правила торгівлі. Порядок зайняття торговельною діяльністю та правила торговельного обслуговування населення. Застосування реєстраторів торгових операцій.

Відповідальність за незаконну торговельну діяльність. Відповідальність за порушення правил торговельної діяльності.

ТЕМА № 16. «Правове регулювання інвестиційної діяльності»

Поняття, ознаки та правове забезпечення інвестиційної діяльності. Поняття, ознаки та види інвестиції. Об'єкти інвестування. Поняття та ознаки суб'єктів інвестиційної діяльності. Права та обов'язки суб'єктів інвестування.

Правове регулювання здійснення іноземного інвестування. Поняття іноземних інвестицій. Форми іноземного інвестування. Правове положення іноземного інвестора. Захист та гарантії прав суб'єктів інвестиційної діяльності.

Правові форми інвестиційної діяльності. Інвестування на підставі договорів інвестиційного характеру. Створення підприємницьких структур шляхом інвестування до статутного капіталу (фонду) майнових та інтелектуальних цінностей. Створення, діяльність та припинення діяльності спеціальних (вільних) економічних зон. Інноваційна діяльність.

ТЕМА № 17. «Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності»

Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її правове забезпечення. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Особливості публічно-правового регулювання та приватноправового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Правове становище суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Підстави та порядок проведення ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності. Інші форми державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Поняття, види зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та порядок укладення. Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

ТЕМА № 18. «Правове регулювання біржової діяльності»

Поняття, види бірж та їх ознаки. Правове забезпечення біржової діяльності.

Правове становище товарної біржі. Порядок створення товарної біржі: організаційно-правова форма, функції, права та обов'язки. Структура біржі.

Правовий становище фондової біржі. Порядок створення фондової біржі, її реєстрація та ліцензування. Державний контроль за діяльністю фондової біржі. Особливості припинення діяльності фондової біржі.

Поняття, види біржових угод та порядок їх укладання. Правовий статус учасників біржових торгів. Особливості укладення угод на фондовій біржі. Біржовий товар та його види. Правила біржової торгівлі.

Спори, що виникають в процесі проведення біржових торгів та укладення біржових угод, порядок їх вирішення. Правовий статус біржового арбітражу. Відповідальність за порушення біржових торгів.

ТЕМА № 19. «Правове регулювання ринку фінансових послуг»

Поняття, ознаки та види фінансових послуг. Суб'єкти ринку фінансових послуг. Умови надання фінансових послуг. Договір про надання фінансових послуг та його особливості.

Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності. Організаційні правила. Прийняття рішень при конфлікті інтересів. Запобігання легалізації грошей, набутих злочинним шляхом.

Державне регулювання ринку фінансових послуг. Форми державного регулювання ринку фінансових послуг. Органи, які здійснюють державне регулювання ринку фінансових послуг, співпраця та координація між ними.

Ліцензування діяльності фінансових установ. Документи, необхідні для отримання ліцензії на здійснення фінансових послуг. Видача ліцензії та підстави для відмови у її видачі.

Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг. Відповідальність за адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг. Порядок та підстави призначення тимчасової адміністрації, вимоги до її діяльності.

ТЕМА № 20. «Контроль за здійсненням господарської діяльності. Відповідальність у господарському праві»

Поняття, принципи, види та загальні засади здійснення державного контролю (нагляду) у сфері господарювання. Планові та позапланові заходи контролю та загальний порядок їх проведення.

Загальний порядок проведення заходів контролю. Акт про наслідки контролю. Дії, що проводяться за наслідками виявлених порушень.

Суб'єкти контролю та їх правове становище. Повноваження (прав та обов'язки) органу державного нагляду (контролю) під час проведення контролю. Права та обов'язки суб'єкта господарювання під час проведення контролю.

Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. Функції господарсько-правової відповідальності. Підстави господарсько-правової відповідальності. Форми господарсько-правової відповідальності.

Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації. Штрафні санкції та їх особливості. Поняття, види, підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види та порядок застосування.

4. Рекомендована література

Базова Основна

1. Щербина В. С. Господарське право : підручник / В.С.Щербина. — 5-те вид., перероб. і допов. — К. : Юрінком Інтер, 2012. — 600 с.
2. Вінник О. М. Господарське право : Навчальний посібник. — 2-ге вид., змін, та доп. — К. : Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. — 766 с.
3. Мілаш В. С. Господарське право : курс лекцій: у 2-х ч. Ч.1 / В. С. Мілаш. — Х., 2008. — 496 с.
4. Мілаш В. С. Господарське право: Курс лекцій: У 2 ч. — Ч. 2. — Х. : Право, 2010. — 336 с.
5. Господарське право: Підручник / О. П. Подцерковний, О. О. Квасніцька, А. В. Смітюх та ін.; За ред. О. П. Подцерковного, — Х. : Одісей, 2010. — 424 с.
6. Смолин Г. В. Господарське право України. Особлива частина: Навчальний посібник. — Львів. 2010. — 467 с.
7. Несинова С. В., Воронко В. С., Чебикіна Т. С. Господарське право України. Навч. посіб. / за заг. ред. С. В. Несинової. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 564 с.
8. Господарське право : підручник / Д. В. Задихайло, В. М. Пашков, Р. П. Бойчук та ін. ; за заг. ред. Д. В. Задихайла, В. М. Пашкова. — Х. : Право, 2012. — 696 с.
9. Кравчук С. Й. Господарське право України : Навчальний посібник. — К. : Кондор, 2009. — 264 с.
10. Вінник О. М., Щербина В.С. Акціонерне право: Навчальний посібник // за ред. проф. Щербини В.С. — К.: Атіка, 2000. — 554 с.
11. Жук Л. А., Жук І. Л., Неживець О. М. Господарське право України. — Підручник. — К. : Кондор, 2009. — 528 с.
12. Ортинський В. Л. Господарське законодавство : Навчальний посібник. — К. : Знання, 2008. — 359 с.
13. Господарське право України. Навч. посіб. (у табл.) для студ. ВНЗ, які навчаються за спец. "Правознавство" / Н. М. Корчак. — К. : НАУ-друк, 2009. — 311 с.
14. Судова практика Вищого господарського суду України. 2010–2012 // за заг. ред. В. І. Татькова. — К.: Юрінком Інтер, 2012. — 416 с.
15. Судова практика Вищого господарського суду України. Справи зі спорів у сфері корпоративних правовідносин: офіційне видання. // За заг. ред. В. І. Татькова. — К.: Ін Юре, 2012. — 324 с.
16. Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах, № 1/2011//За заг. ред. В. І. Татькова. — К.: Ін Юре, 2012. — 164 с.
17. Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах, № 1/2012//За заг. ред. В. І. Татькова. — К.: Ін Юре, 2012. — 180 с.
18. Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах, № 2/2012//За заг. ред. В. І. Татькова. — К.: Ін Юре, 2012. — 212 с.

19. Господарське судочинство. Судова практика у господарських справах, № 3/2012//За заг. ред. В. І. Татькова. – К.: Ін Юре, 2012. – 132 с.
20. Застосування судами цивільного і цивільного процесуального законодавства / За заг. ред. П.І. Шевчука. – К.: Ін Юре, 2002. – (Сер. „Б-ка судді”). – 416 с.
21. Питання цивільного процесу у практиці Верховного Суду України (1961–2011 рр.) / В. В. Комаров. – Х., 2011. – 536 с.
22. Конституція України [Текст]: зі змінами та доповненнями: [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – Ст. 141. [Електронний ресурс] База даних /Офіційний портал Верховної Ради України/ Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.
23. Цивільний кодекс України від 16.01.2003р// Відомості Верховної Ради України від 03.10.2003 — 2003. - № 40. - Ст. 356//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> .
24. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV №// Відомості Верховної Ради України - 2003. - № 18. - Ст. 144// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
25. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // Голос України, 2010. - № 229-230//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
26. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV// ВВР України. - 2003.- № 31-32.- Ст. 263//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
27. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № № 1576-XII//// ВВР України - 1991.- № 49.- Ст. 682. //[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
28. Про акціонерні товариства : закон України від 17.09.2008 № 514-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/514-17>
29. Про цінні папери і фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV// ВВР України. – 2006.- № 31.- Ст. 268// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
30. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14.05.1992 № 2343-XII// ВВР України. - 1992 .- № 31.- Ст. 440 //[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.
31. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 02.07.1996// ВВР України. - 1996.– № 36.– Ст. 164 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/236/96-вр>.
32. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3659-XII// ВВР України. – 1993. - №50. – ст.472//[Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>

33. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02.03.2015 № 222-VIII// ВВР України - 2015. -№ 23. - стор. 1234. - Ст. 158// [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

34. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII// ВВР України. - 1991. - №30. - Ст.379 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.

35. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII//ВВР УРСР. - 1991. - № 29.- Ст. 377// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

36. Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг: Закон України від 06.07.1995 № 265/95-ВР// ВВР України.- 1995.- № 28.- Ст. 205//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр>.

37. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III// ВВР України.- 2002.- № 1.- Ст. 1//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.

38. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 № 1087-IV// ВВР України.- 2004.- № 5.- Ст. 35//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1087-15>.

39. Про страхування: Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР// ВВР України.- 1996.- № 18.- Ст. 79 (в нов. ред. від 4 жовтня 2001р.) // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.

40. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII// ВВР України.- 1991.- № 47.- Ст.646// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.

41. Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22.11.1996 № 543/96-ВР// ВВР України. — 1997. — № 5. — Ст. 28// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/543/96-вр>.

42. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III// ВВР України. - 2001.- № 12.- Ст. 64//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.

43. Про товарну біржу : закон України від 10.12.1991 № 1956-XII// ВВР України. - 1992. - №10. - Ст.139// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1956-12>.

44. Про оренду державного та комунального майна : закон України від 10.04.1992 № 2269-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2269-12>.

45. Про режим іноземного інвестування : закон України від 19.03.1996 № 93/96–ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/93/96-вр>.

46. Про фінансовий лізинг : закон України від 16.12.1997 № 723/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/723/97-ВР>.

47. Про основні засади загального нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : закон України від 05.04.2007 № 877-V [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/877-16>.

48. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.06.2006 № 833// Офіційний вісник України від 05.07.2006 — 2006 р., № 25. - стор. 53. - Стаття 1818, код акту 36630/2006// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/833-2006-п>.

49. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2015 № 609 «Про затвердження переліку органів ліцензування та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/609-2015-вр>

50. Про затвердження Положення про застосування Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, заходів впливу за порушення законодавства про фінансові послуги, та визнання такими, що втратили чинність, деяких розпоряджень Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України: Розпорядження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг від 20.11.2012 № 2319// Офіційний вісник України — 2012. - № 99. - Стор. 312. - Ст. 4040. - Код акту 65124/2012// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z2112-12>.

51. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24.10.2008 р. № 13 «Про практику розгляду судами корпоративних спорів» // Вісник господарського судочинства від 02.2009 — 2009 р., № 2, стор. 7

52. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18.11.2009 р. № 15 «Про судову практику у справах про банкрутство» // Вісник Верховного суду України від 2010 — 2010 р., № 2, стор. 3

53. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 29.12.1992 р. № 14 «Про судову практику в справах про відшкодування шкоди, заподіяної підприємствам, установам, організаціям їх працівниками» // Дебет-Кредит (Галицькі контракти) від 21.07.2008 – 2008 р., № 29, стор. 288.

54. Практика судів України в цивільних справах // Бюл. законодавства і юрид. практики України. – 1995. – № 2.

55. Практика судів України в цивільних справах // Бюл. законодавства і юрид. практики України. – 1995. – № 3.

Допоміжна

1. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України

від 17.07.1997 № 469/97-ВР// ВВР України.- 1997.- № 39.- Ст. 261//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/469/97-вр>.

2. Про споживчу кооперацію: Закон України від 10.04.1992 № 2265-ХІІ// ВВР України.- 1992.- № 30.- Ст. 414//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2265-12>.

3. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 № 2121-ІІІ// ВВР України.- 2001.- № 5-6.- Ст. 30//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

4. Про іноваційну діяльність : закон України від 04.07.2002 № 40-ІV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

5. Про затвердження Положення про порядок накладення та стягнення штрафів за порушення законодавства про захист прав споживачів: Постанова Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1177// Офіційний вісник України від 06.09.2002 — 2002. -№ 34. - Стор. 108. - Ст. 1587. - Код акту 23056/2002//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1177-2002-п>

6. Про затвердження Положення про Державний реєстр фінансових установ: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 28.08.2003 № 41// Офіційний вісник України. - 2003. - № 38. - ст. 2048// [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0797-03>.

7. Про затвердження Положення про встановлення обмежень на суміщення діяльності фінансових установ з надання певних видів фінансових послуг: Розпорядження Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 08.07.2004 № 1515// Офіційний вісник України. - 2004. - № 30. - Том 2. - Стор. 490. - Ст. 2047//[Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0933-04>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. www.rada.gov.ua – Офіційний портал Верховної Ради України
2. www.kmu.gov.ua – Урядовий портал.
3. www.mvs.gov.ua – сайт МВС України.
4. www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського.
5. www.library.ukma.kiev.ua – е-каталог наукової бібліотеки НАУКОВА БІБЛІОТЕКА Національного університету "Києво-Могилянська академія".
6. www.president.gov.ua - Офіційний веб-портал Президента України.

4. Методи навчання:*

Словесні: пояснення, розповідь, лекція.

Наочні: ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження.
 Практичні: практичні роботи.

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

6. Система оцінювання _____

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни